

Samfunn, symboler og identitet

UBAS Nordisk
Universitetet i Bergen Arkeologiske Skrifter

Samfunn, symboler og identitet
– Festskrift til Gro Mandt på 70-årsdagen

Randi Barndon, Sonja M. Innselset,
Kari K. Kristoffersen og Trond K. Lødøen (red.)

UNIVERSITETET I BERGEN

3

UBAS – Universitetet i Bergen Arkeologiske Skrifter. Nordisk 3

Copyright: Forfatterne.

Arkeologisk institutt, Universitetet i Bergen
Postboks 7800
5020 Bergen
Norge
www.hf.uib.no/arkeologisk

ISBN: 82-90273-81-9 UBAS Nordisk 3
UBAS Nordisk: ISSN 0809-6058

Redaktører for denne boken

Randi Barndon, Sonja M. Innselset,
Kari Klæboe Kristoffersen og Trond K. Lødøen

Redaksjon for serien UBAS

Terje Østigård
Lars Forsberg
Janicke Zehetner

Layout

Christian Bakke, Formidlingsavdelingen, Universitetet i Bergen
Foto av Gro Mandt: – – –?
Forside/omslag: Arkikon, www.arkikon.no

Trykk

PDC Tangen
Papir: G-Print 100 g.
Fonter: Adobe Garamond og Myriad

Gro Mandt

Forord

Samfunn, symboler og identitet – om kategoriseringer i fortid og forskning

Dette festskriftet, som vi har valgt å kalle *Samfunn, symboler og identitet*, er ment som en hyllest til professor Gro Mandt på hennes 70-årsdag den 14. oktober 2006. Med overrekkelsen vil både redaksjon, forfattere og alle som har ført seg opp på *Tabula Gratulatoria* ønske Gro et hjerteligst: *Gratulerer med dagen!*

Medlemmene av redaksjonen fant selv sammen for å forsøke å finne frem til en måte å gi Gro en eller annen oppmerksomhet i anledning hennes kommende 70-årsdag. Seminar og konferanse ble vurdert og diskutert, både med og uten spesielt inviterte foredragsholdere, kombinert med ekskursjoner og feltbesøk – som vi etter hvert fant ut ville bli både anstrengende og alt for ambisiøst. I tillegg skulle det være interessant og nyvinnende for jubilanten og alle inviterte, samt at det skulle oppsummere Gros forskergjerning og alle hennes interessefelt. Etter at enda flere forslag ble vurdert fant vi til slutt ut at det beste ville være å forsøke oss på et festskrift. Selv om vi på mange måter fryktet at utgivelse av festskrift hadde utspilt sin rolle, at det ikke lenger var interessant å gi ut, lese eller forfatte artikler til en slik publikasjonsform, er vi i dag svært tilfreds med dette valget, ettersom responsen har vært overveldende! Det har også vist at det ennå er interesse for å bidra med artikler til festskrift og ikke bare i internasjonale tidsskrift som er i stand til å gi de nødvendige fagfellevurderinger, tellekanter og poeng til både forfattere og institusjoner.

Resultatet har blitt hele 40 artikler som alle bidrar til å spre ny kunnskap, noe som vi vet Gro er opptatt av. Mange flere har også meldt tilbake at de så gjerne ville bidratt, men tidsfristen ble for knapp og arbeidspresset for stort. Disse er alle å finne blant navnene i *Tabula Gratulatoria*. Vi har fått forespørsler under hele prosessen om når det ville være mulig å føre seg opp på listen, og idet vi sendte ut invitasjon til oppføring gikk det heller ikke mer enn noen få minutter før en rekke navn hadde tikket inn.

Medlemmene av redaksjonen og mange av forfatterne har hatt sine første møter med Gro i undervisningssammenheng, og da særlig når hun har forelest i arkeologi. Både som veileder og som kollega er hun åpen, en som tar seg tid til å lytte og som er faglig svært sjenerøs. Hun er en allsidig og kunnskapsrik forsker med mange ulike interesser, som bergkunst, forhistorisk religion og arkeologisk kvinne- og kjønnsforskning. Vi har derfor valgt å kalle festskriftet *Samfunn, Symboler og Identitet* som henspiller på disse tre interessene hennes. Som leserne vil se griper flere av disse temaene ofte inn i hverandre. Mange av forfatterne skriver for eksempel både om bergkunst og om kjønnsrelasjoner, men ut fra ulike perspektiver og med bakgrunn i ulik empiri. Andre skriver om skjøtsel og vern, og vi har derfor et fjerde tema som vi har kalt *Vern og skjøtsel – Tid og rom*. Vi har valgt denne inndelingen fordi den nettopp viser Gros allsidige forskning.

Gro Mandt er blant landets fremste bergkunst- eller helleristningsforskere, og hun har høstet internasjonal anerkjennelse. Helt siden 1970-årene har hun vært opptatt av bevaringen av den norske bergkunsten. Hun har hatt et mangeårig samarbeid med Bergen Museums konserveringsavdeling og deltatt i flerfaglige naturvitenskapelige prosjekter ved Universitetet i

Bergen om sikring av bergkunst, samt at hun har spilt en viktig rolle i Riksantikvarens nasjonale bergkunstprosjekt hvor dokumentasjon og skjøtsel av bergkunst og forskning på årsakene til dens nedbryting har vært i fokus. Hun har også nylig bidratt til formidlingen av helleristningsforskningen gjennom publiseringen boka *Bergkunst – Helleristninger i Norge*. I den senere tid har hun vist stor interesse for de mange *skrivarberg* som finnes rundt omkring i både inn og utland hvor det er både moderne inskripsjoner, runer og figurative innslag som det er interessant å se som en videreføring av tidligere bergkunsttradisjoner gjennom praksisen å hugge inn budskap i stein. Vi ser alle frem til hva som måtte komme ut av dette.

Religionsarkeologi er et tema som etter hvert har vokst seg større og som griper inn i de øvrige interesseområdene til Gro, særlig fordi helleristninger ofte anses å ha symbolsk, sosial og rituell betydning. Gro har vært en foregangskvinne også på dette feltet. Særlig har hun trukket veksler på etnografisk materiale og norrøn religion på interessante, ukonvensjonelle måter, hvor hun har vist til kultkontinuitet og spennende koblinger til kvinne- og kjønnsymbolikk. I tillegg til sitt engasjement innen helleristningsstudier og religion har Gro vært opptatt av kvinne- og kjønnsforskningen. Hun har satt betydelige spor etter seg internasjonalt innen feministisk arkeologi, og er velkjent blant skandinaviske arkeologer. Gjennom sitt årelange redaksjonsarbeid i tidsskriftet *K.A.N. – Kvinne i Arkeologi i Norge*, og hennes mange artikler både i *K.A.N.* og andre publikasjoner, har hun vist dette.

Da vi gikk i gang med planleggingen av festskriftet til Gro hadde vi nettopp dette i tankene; at det skulle bli en bok som viste til Gros allsidige forskning og ikke bare bergkunsten som hun nok er mest kjent for og som kanskje står hennes "forskerhjerne" aller nærmest. Hun hedres derfor med dette festskriftet som vår venn og kollega for sin betydningsfulle innsats innen arkeologisk forskning, forvaltning, formidling og undervisning.

Redaksjonen ønsker å takke alle forfatterne som har bidratt til å gjøre festskriftet mulig. Vi takker videre alle personer og institusjoner som har abonnert på festskriftet og på denne måten bidratt til at det kunne trykkes. Vi takker også redaksjonsutvalget ved Arkeologisk institutt, Universitetet i Bergen, som stilte UBAS til disposisjon.

Trykking av festskriftet er finansiert av ulike institusjoner ved Universitetet i Bergen, som alle bidrar til å gjenspeile mye av Gros yrkeskarriere. Hun har vært ansatt ved Historisk Museums arkeologiske avdeling, i dag Arkeologisk institutt, hvor hun har undervist siden midten av 1960-tallet. I denne rollen har hun veiledet master-, hovedfags- og doktorgradskandidater. Hun har vært instituttstyrer og hatt ansvar for både det indre og det ytre kulturminnevern ved Bergen Museum, og hun har vært prodekanus ved Det historisk-filosofiske fakultet ved Universitetet i Bergen.

Vi takker for støtte fra Arkeologisk institutt ved Universitetet i Bergen, fra både Bergen Museum og fra Seksjon for ytre kulturminnevern ved Bergen Museum, samt Det historisk-filosofiske fakultet ved Universitetet i Bergen.

Stor takk rettes også til Melanie Wrigglesworth som har gått igjennom alle de engelske tekstene, til Else Johansen Kleppe for korrektur av danske tekster, begge ved Bergen Museum, samt til Joakim Goldhahn ved Institutionen för arkeologi och antikens kultur ved Universitetet i Göteborg for korrektur av svenskspråklige bidrag.

Bergen, 14. september 2006

Randi Barndon, Sonja M. Innselset,
Kari Klæboe Kristoffersen og Trond Klungseth Lødøen

Tabula Gratulatoria

Björg Agdesteen, Bergen
Alta Museum Alta, Alta
Liv Margareth Alver, Alversund
Oddmund Andersen, Drag
Even Ballangrud Andersen, Sarpsborg
Reidun Laura Andreassen, Vadsø
Anders Andréén, Sverige
Nils Anfinset, Bergen
Arkeologisk institutt, Universitetet i Bergen
Liv Bakka, Bergen
Bitten Bakke, Stavanger
Sverre Bakkevig, Stavanger
Randi Barndon, Bergen
Irene Baug, Bergen
Lasse Bengtsson, Sverige
Evy Berg, Oslo
Vigdis Berge, Bergen
Bergen Museum, Bergen
Jostein Bergstøl, Oslo
Knut Andreas Bergsvik, Bergen
Olaf Sverre Berntsen, Oslo
Inger Marie Holm-Olsen og Reidar Bertelsen,
Kvaløysletta
Ulf Bertilsson, Sverige
Lars Øyvind Birkenes, Bergen
Torbjørg Bjelland, Bergen
Tore Bjørgo, Bergen
Karen Bjørnseth, Bergen
Vibeke Bjøve, Oslo
Gerd Bolstad, Bergen
Richard Bradley, England
Cathrine Brattekværne, Bergen
Bryggens Museum, Bymuseet i Bergen
Sigmund Bødal, Balestrand
Ragnar L. Børsheim, Stavanger
Gro Anita Bårdseth, Oslo
Arne Emil Christensen, Oslo
Ann Christensson, Bergen
Axel Christophersen, Trondheim
Solveig Roti Dahl, Bergen
Yvonne Dahl, Bergen
Elin Dalen, Oslo
Charlotte Damm, Tromsø
Søren Diinhoff, Bergen
Oddhild Dokset, Bergen

Liv Helga Dommasnes, Bergen
Anne Drageset, Bergen
Sigrid Alræk Dugstad, Bergen
Rory Dunlop, Bergen
Krister Scheie Eilertsen, Sandnes
Ørjan Engedal, Bergen
Ericka Engelstad, Tromsø
Asbjørn Engevik jr., Bergen
Svanhild Eriksen, Bergen
Arthur Fasteland, Bergen
May-Helen Flatstrand, Finland
Lars Forsberg, Bergen
Åsa Fredell, Sverige
Per Ditlev Fredriksen, Bergen
Ingrid Fuglestvedt, Oslo
Arnfrid Opedal og Frode Fyllingsnes, Stavanger
Terje Gansum, Tønsberg
Jan Magne Gjerde, Tromsø
Berit Gjerland, Førde
Håkon Glørstad, Oslo
Joakim Goldhahn, Sverige
Lars Groseth, Holmestrand
Sigmund Grønmo, Bergen
Geir Grønnesby, Trondheim
Sigrid Mannsåker Gundersen, Bergen
Jostein Gundersen, Oslo
Lil Gustafson, Oslo
Karin Gjøel Hagen, Trondheim
Sunniva Halvorsen, Klokkearstua
Heidi Handeland, Bergen
Gitte Hansen, Bergen
Tom H. Haraldsen, Skreia
Anne Haug, Trondheim
Anne Mette Haugen, Bergen
Anita Haugen, Bergen
Snorre Haukalid, Kristiansand
Ida Dyrkorn Heierland, Bergen
Bjørn Hebba Helberg, Tromsø
Edvin Helgheim, Florø
Hege Presttun Hellesøe, Bergen
Knut Helskog, Tromsø
*Det historisk-filosofiske fakultet,
Universitetet i Bergen*
Tove Hjørungdal, Sverige
Ellen Høigård Hofseth, Oslo

Ingunn Holm, Oslo
 Alf Tore Hommedal, Bergen
 Linda Terese Balevik Hommedal, Voss
Hordamuseet, Fana
 Lollol Hordnes, Bergen
 Terje B. Hovland, Oslo
 Anne-Sophie Hygen, Oslo
 Mari Høgestøl, Stavanger
 Randi Håland, Bergen
 Svein Indrelid, Bergen
 Sonja M. Innselset, Bergen
Institutt for arkeologi, konservering og historiske studier, Universitetet i Oslo
 Frode Iversen, Oslo
 Øystein J. Jansen, Bergen
 Ann Kathrin Jantsch, Oslo
 Kristina Jennbert, Sverige
 Live Johannessen, Bergen
 Geir Are Johansen, Borg
 Øystein Kock Johansen, Oslo
 Trine Johnson, Bodø
 Heidi Joki, Bergen
 Oddmunn Farbrege og Lise Bender Jørgensen, Ranheim
 Sigrid Kaland, Bergen
 Karl Kallhovd, Oslo
 Inger Karlberg, Drammen
 Øyunn Kleiva, Molde
 Else Johansen Kleppe og Arvid Kleppe, Bergen
 Trude Knutzen og Christoffer Knagenhjelm, Kaupanger
 Kristian Kristiansen, Gøteborg
 Kari Klæboe Kristoffersen, Bergen
 Siv Kristoffersen, Stavanger
Kulturhistorisk Museum, Universitetet i Oslo
 Antti Lahelma, Helsinki
 Cecilie Larsen, Flekkefjord
 Thomas B. Larsson, Sverige
 Lene Melheim, Oslo
 Vibeke Lia, Bergen
 Grete Lillehammer, Stavanger
 Arnvid Lillehammer, Stavanger
 Keth Lind, Tromsø
 Britta Lindgren-Hyvönen, Robertsfors
 Eva Lindgaard, Rissa
 Torill Christine Lindstrøm, Bergen
 Johan Ling, Sverige
 Trond Linge, Bergen
Lofotr - Vikingmuseet på Borg, Borg
 Kari Gaarder Losnedahl, Bergen
 Trond Klungseth Lødøen, Bergen
 Trond Løken, Stavanger
 Ulrika Stenback Lønnquist, Sverige
 Bente Magnus, Sverige
 Lyder Marstrander, Oslo
 Irmelin Martens, Oslo
 Trond Meling, Stavanger
 Egil Mikkelsen, Oslo
 Gerhard Milstreu, Danmark
 Kirsten Mjelstad, Bergen
 Eva Moberg, Førde
 Petter B. Molaug, Oslo
 Mona Mortensen, Bergen
 Inga-Maria Mulk, Jokkmokk
 Gerd Stamsø Munch og Jens Storm Munch, Tromsø
 Sigrid Samset Mygland, Bergen
 Lise Nordenborg Myhre, Stavanger
 Bjørn Myhre, Stavanger
 Arne Mykkeltveit, Bergen
 Lars Børge Myklevold, Drag
 Lars Erik Narmo, Bodø
 Marit Ullestad Nilsen, Bergen
 Turid Brox Nilsen, Skedsmokorset
 Dorthe Nistad, Bergen
 Elisabeth og Jarl Nordbladh, Gøteborg
 Sæbjørg Walaker Nordeide, Bergen
NTNU Vitenskapsmuseet, Trondheim
 Astrid Nyland, Bergen
 Jenny-Rita Næss, Stavanger
 Ole Magne Nøttveit, Bergen
 Asle Bruen Olsen, Bergen
 Thomas Bruen Olsen, Bergen
 Ole Mikal Olsen, Fana
 Inger-Marie Aichen Olsrud, Oslo
 Atle Omland, Oslo
 Nora Pape, Bergen
 Perry Rolfsen, Oslo
 Frode Pilskog, Sarpsborg
 Lars Pilø, Ridabu

Marthe Cecilie Pramli, Oslo
Christopher Prescott, Oslo
Lisbeth Prøsch-Danielsen, Stavanger
Morten Ramstad, Tromsø
Kjersti Randers, Oslo
Birgitte og Egill Reimers, Bergen
Riksantikvaren, Oslo
Heid Gjøstein Resi, Oslo
Bjørn Ringstad, Molde
Knut M. Rio, Bergen
Kirsti H. Riisøen, Bergen
Preben Rønne, Ranheim
Kristian Råsberg, Bergen
Robert Sandslett, Bergen
Torbjørn Schou, Bergen
*Seksjon for ytre kulturminnevern,
Bergen Museum, Bergen*
Berit J. Sellevold, Oslo
Lotte Selsing, Stavanger
David Simpson, Bergen
Marianne Skandfer, Tromsø
Birgitte Skar, Oslo
Angunn Skeiseid, Bergen
Dagfinn Skre, Oslo
Øystein Skår, Bergen
Endre Skaar, Rong
Tore Slinning, Bergen
May-Tove Smiseth, Trondheim
Sogn og Fjordane Fylkeskommune, Leikanger
Kalle Sognnes, Trondheim
Bergljot Solberg, Bergen
Per Solberg, Bergen
Steinar Solheim, Bergen
Brit Solli, Oslo
Terje Stafseth, Trondheim
Lars F. Stenvik, Trondheim
Eldrid Straume, Oslo
Nils Ole Sundet, Bergen
Kate Jellestad Syvertsen, Bergen
Bjørnar Sæbø, Bergen
Eva Walderhaug Sætersdal, Bergen
Hans Christian Søbørg, Alta
Helge Sørheim, Stavanger
Geir Sør-Reime, Stavanger
Chris Tilley, England
Terje Torsvik, Bergen
Eirin Holberg og Jan Ivar Trones, Bodø
Eli Ulriksen, Oslo
Marit Skrede og Kjell Arne Valvik, Bergen
Marianne Vedeler, Oslo
Anne Brit Vihovde, Bergen
Leif Håvard Vikshåland, Oslo
Rolf Vingelven, Rugsund
Anja Vingelven, Rugsund
Sikke Viste, Sandnes

David Vogt, Oslo
Henrik von Achen, Bergen
Tor Arne Waraas, Bergen
Stig Welinder, Sverige
Christer Westerdahl, Trondheim
Marit Wold, Bergen
Melanie Wrigglesworth, Bergen
Sigrun Wølstad, Bergen
Janicke Larsen Zehetner, Bergen
Erik Østby, Bergen
Arnulf Østerdal, Bergen
Terje Østigård, Bergen
Einar Østmo, Oslo
Anne Ågotnes, Bergen
Jan Aakvik, Skodje
Ivar Aarrestad, Oslo
Lars Reinholdt Aas, Bergen
Malin Kristin Aasbøe, Bergen
Leif Inge Åstveit, Bergen

Innhold

Forord	6
Tabula Gratulatoria	8
Prolog	15
<i>Kvinne – arkeolog – kvinnearkeolog gjennom 45 år. Om og til Gro Jenny-Rita Næss</i>	
Midtfeltet på Hunn: Impulser og kulturkontakt?	27
<i>Nils Anfinset</i>	
Eit anlegg frå eldre bronsealder i Førde, Sogn og Fjordane	43
<i>– ein presentasjon og nokre tolkingsforslag Vigdis Berge & Live Johannessen</i>	
Båtene ved Mostraumen:	53
<i>Bergkunst i grenseland Knut Andreas Bergsvik</i>	
En bronzealders bosætning ved Fremre Øygarden i Lærdal	67
<i>Søren Diinhoff</i>	
Tidig hällkonst och koloniseringen av taigaområdet i Mittnorden	87
<i>Lars Forsberg</i>	
Ausevik i en mesolittisk verden	105
<i>– Om veideristninger og sosiale grupper i Vest-Norge Sigrid Mannsåker Gundersen</i>	
Mot normalt – nye gjenstander i gamle tradisjoner	117
<i>– et neolittisk samfunn i endring Astrid Johanne Nyland</i>	

Perler og mennesker 4000 f.Kr.	129
<i>Om miljøet rundt ravfunnene fra Finnmarks steinalder</i> <i>Morten Ramstad</i>	
Explorations in social memory –	147
<i>rock art, landscape and the reuse of place</i> <i>Melanie Wrigglesworth</i>	
Visions and revisions–	163
<i>Northern influence in South Scandinavian rock art?</i> <i>Richard Bradley</i>	
På bølge og berg – båten i røynd og risting	171
<i>Ørjan Engedal</i>	
«Solhjørten» fanns den?	183
<i>Fallstudium av ett galiciskt bildtema och dess relationer till identitet</i> <i>Åsa Fredell</i>	
The <i>location</i> of rock pictures is an interpretive element	197
<i>Jan Magne Gjerde</i>	
Helleristningene på Tessem, Beitstad, Nord-Trøndelag	211
<i>– som del av en muntlig kunnskapsoverføring.</i> <i>Geir Grønnesby</i>	
Signs, symbols and mortuary rituals in the	
period 200-550/70 AD in Norway	223
<i>Bergljot Solberg</i>	
Helleristningene på Gjettum i Bærum	235
<i>Einar Østmo & Marianne Vedeler</i>	
Forandringer og forvandlinger.	257
<i>Kjønn, dyr og virkelighetsoppfatninger før og nå</i> <i>Liv Helga Dommasnes</i>	
Two graves – three metaphors	271
<i>Changing gender identities in the Migration Period illustrated by</i> <i>graves from Hardanger, western Norway</i> <i>Per Ditlef Fredriksen</i>	

Om döda och efterlevande med exempel från Bredrör, Skelhøj, Sagaholm och Mjeltehaugen	283
<i>Joakim Goldhahn</i>	
Kvinner, barn og pølsepinner –	305
<i>Demografiske drypp fra det eldste Bergen</i>	
<i>Gitte Hansen</i>	
What is in a Home?	321
<i>Issues of Home and Materiality in Archaeology</i>	
<i>Tove Hjørungdal</i>	
Food, Pots and Gender	333
<i>Randi Haaland</i>	
Kvinnegraven fra Trå i Granvin	351
<i>– en gydjes grav?</i>	
<i>Sigrid H. H. Kaland</i>	
Religion embedded in the landscape	363
<i>– Sami studies and the recognition of otherness</i>	
<i>Else Johansen Kleppe & Inga-Maria Mulk</i>	
Et enestående keramikkansikt fra yngre bronsealder	377
<i>Trond Løken</i>	
Folkhemmet möter butöserna	387
<i>Ulrika Stenbäck Lönnquist & Stig Welinder</i>	
Tanker omkring et funnkart	399
<i>Bente Magnus</i>	
Slirene fra middelalderen –	411
<i>Et kjønnsløst forskningstema?</i>	
<i>Ole-Magne Nøttveit</i>	
Mannen i mitt liv og menneske-figurene i bergkunsten i Alta	423
<i>Hans Christian Søborg</i>	

Kvinner som tradisjonsformidlere – <i>Rom og redskaper</i> <i>Ingvild Øye</i>	439
Old images – new fashions <i>Ulf Bertilsson</i>	455
«Se og se, men ikke skjelne» – om taus kunnskap i arkeologien <i>Ingunn Holm</i>	465
Stadig på hoppkanten? 10 år med Bergkunstprosjektet <i>Anne-Sophie Hygen & Inger-Marie Aicher Olsrud</i>	477
Fang kvalen! Tankar langs ristningsberga på Nordvestlandet <i>Øyunn Kleiva</i>	493
Til patriarklandets pris – <i>Sosial struktur og kulturkonflikter i kulturminnevernet</i> <i>Grete Lillehammer</i>	511
Maritime representations in vertical space <i>Johan Ling & Lasse Bengtsson</i>	525
Båtar på berg utmed havet – <i>Om to ristningslokalitetar på kysten av Sogn og Fjordane</i> <i>Trond Eilev Linge</i> <i>Kalle Sognnes</i>	539
En flyndre svømmer stille – omkring helleristingene i Kvennavika, Nord-Trøndelag <i>Kalle Sognnes</i>	551